

SU50 Flere sunde leveår (specifik udfordring, FORTROLIGT)

Fortrolighed

Fortroligt grundet oplysninger om ansøgte midler til udvikling af it-system, som ikke vedkommer potentielle leverandører (indsats 3) Titlen på budgetnotatet samt undertitler kan anvendes ifm. aftaletekst og regneark.

Resume

Budgetnotatet omhandler fem indsatser, som skal understøtte flere sunde leveår¹ hos københavnernes – tidlig faldforebyggende indsats, faldindsats til kendte og skrøbelige borgere over 65 år, digital understøttelse af pårørendeindsats, teknologiske startpakker til borgere i hjemmeplejen og analyse af årsager til funktionstab hos ældre. Der skal træffes beslutning om at afsætte 13,7 mio. kr. på service og 2,0 mio. kr. på anlæg i 2026.

Baggrund

KK ser fortsat ind i en stor stigning i antallet af ældre (80+ årige) de kommende år (30 pct. frem til 2030, 47 pct. frem til 2035, 64 pct. frem til 2040 og 93 pct. frem til 2045). Samtidig er der en øget plejetængde blandt de ældre. Dette ses bl.a. i en stigning i den visiterede tid i sygeplejen, der i perioden 2018-2023 er vokset med 6 pct. pr. +65-årig modtager af sygepleje. Ligeledes ser SUF ind i en væsentlig mangel på arbejdskraft, i 2035 forventes at mangle 2.000 medarbejdere. Denne udvikling understreger, at ældreområdet skal indrettes anderledes end i dag og med stadig større fokus på at skabe flere sunde leveår for de københavnske borgere. For at styrke borgernes selvhjulpethed, udskyde deres behov for hjælp fra kommunen (og reducere behovet for arbejdskraft) samt styrke samarbejdet med pårørende har SUF i flere år arbejdet med en forebyggende og rehabiliterende tilgang. Dette har resulteret i en stigning i gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere af hjemmepleje og sygepleje på op til 3 år – fra 78,4 år i 2015 til 81,5 år i 2022 for hjemmepleje og fra 79,3 år i 2015 til 81,7 år i 2022 for sygepleje. For at skabe flere sunde leveår for borgerne, er det nødvendigt at intensivere dette arbejde og dermed forsætte denne udvikling.

Indhold

Budgetnotatet indeholder fem indsatser som skal bidrage til at understøtte flere sunde leveår hos københavnernes og er bl.a. valgt på baggrund af to undersøgelser, jf. nedenfor.

Sundhedsstyrelsens udgivelse af 'Forebyggelse på ældreområdet – Håndbog til kommunerne' fra 2015 viser, at hver tredje borger over 65 år og hver anden over 80 år falder én gang om året. Faldforebyggelse indebærer forskellige tiltag, bl.a. målrettet træning, og det vurderes, at der fortsat er et uindfriet potentiale for en styrket indsats af faldfore-

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	X
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

¹ Betegnelsen refererer til det antal år, en person forventes at leve uden alvorlig sygdom, smerter eller funktionsnedsættelse og er et mål, der kombinerer både forventet levetid og livskvalitet.

byggelse til KKs borgere. En reduktion i antallet af fald kan udsætte/mindske borgers behov for praktisk og personlig hjælp og pleje.

Undersøgelsen, Understøttelse af forbedret samarbejde med pårørende fra 2024, lavet af Optimum IT, identificerer et potentiale i at styrke samarbejdet med pårørende til borgere, der modtager hjemmepleje i Københavns Kommune. Undersøgelsen fokuserede bl.a. på, hvordan pårørende lettere kan bidrage til omsorgen, der er knyttet til borgere, som modtager hjemmepleje – i det omfang de og borgeren selv ønsker det. Undersøgelsen viste, at der er behov for at skabe et fælles overblik og gøre det nemt for pårørende og medarbejdere at dele håndteringen af en opgave i en fremtid med færre medarbejderressourcer og et stigende antal plejekrævende ældre.

1. Tidlig faldforebyggende indsats

Der er behov for at styrke den tidlige faldforebyggende indsats for at udskyde svækkelse og nedsat balance hos borgere over 65 år, der ikke i dag har kontakt med SUF. Dette gøres i form af oplysningskampagner om eks. forskellige gratis apps/videoer som er tilgængelige for borgere i KK samt afholdelse af kurser i faldteknik.

Kampagnerne udvikles og tilpasses på baggrund af data, herunder om og hvordan videoerne bliver brugt, og i hvilket omfang kampagnerne rammer målgruppen.

Egen læge vil, som ved alle andre indsatser, kunne henvise til en indsats via en korrespondance til Områdevisitationen.

Forvaltningen vurderer et behov for midler til udvikling, tilpasning og kampagner over en 3-årig periode (2026-2028). I notatet her ønskes kun midler til indsatsen i 2026.

Formålet med faldkurser er at øge borgernes tryghed via oplysning, undervisning og træning. Hvert kursus består af 4 workshops á 1 ½ time og afholdelse af 12 kurser vil samlet set dække 120 deltagere. Det forventes at afholdelse af faldkurser kan opstartes i andet halvår af 2026. I første halvår af 2027 vil der laves en status, hvor der evalueres på kursernes indhold med henblik på eventuel tilpasning og videreudvikling.

Der er behov for midler til kursus- og træningsmaterialer og frikøb af interne medarbejdere til udvikling af kursusindhold og afholdelse af kurser.

2. Faldindsats til kendte og skrøbelige borgere over 65 år

For skrøbelige borgere over 65 år, der allerede er kendt af SUF, og som er i risiko for at falde eller allerede er faldet, er der behov for at styrke en systematisk og tværfaglig indsats. Data viser, at der ikke henvises systematisk til genoptræning efter at borger er faldet og at koordinering mellem fald, udredning og indsatser har potentiale for at blive styrket i SUF og på tværs af sektorer. Der er behov for tværfaglig og systematisk opfølgning på borgere, som har behov for faldudredning/-tjek samt forebyggelse af nye fald, herunder styrket samarbejdet og koordinering med hospitalerne og almen praksis omkring udskrivning af borgere efter fald. Indsatserne vil tage afsæt i erfaringer fra det tværsektorielle samarbejde i projektet 'Fælles indsats for den faldtruede, skrøbelige ældre patient' forankret i Klynge Byen. Forvaltningen vurderer der er behov for at afsætte projekteressourcer svarende til et årsværk i en 4-årig periode.

Derudover skal det sikres, at alle borgere, der falder, automatisk får tilbudt et individuelt tilrettelagt forløb i Center for Genoptræning i forlængelse af deres første fald. Forvalt-

ningen vurderer, at der er behov for ansættelse af følgende funktioner i en 4-årig periode:

- Nøglepersoner med særligt ansvar for faldforebyggelse og tværfagligt koordinerende og opfølgende opgaver, herunder også borgerrettede opgaver i regi af helhedsplejen. Der er tale om en tværgående funktion, som kan understøtte de enkelte teams i TTN. Nøglepersonernes opgave er også at medvirke til implementering og formidling af metoden Clinical Frailty Scale (CFS) til systematisk vurdering af borgers skrøbelighed. Der er tale om hhv. 5 sygeplejersker samt 5 terapeuter.
- Terapeuter i Center for Genoptræning til varetagelse af genoptræning og vurdering i hjemmet ved øget antal genoptræningsforløb. Det er tale om 5 terapeuter i alt.

Indsatser, borgerforløb og potentialer ift. drøftelse af genoptræningsbehov ifm. udskrivning fra hospital følges gennem en 4-årig periode. Der vil i samarbejde med en forskningsenhed i perioden foretages følgeforskning. Data fra følgeforskningen vil indgå i en evaluering med henblik på at vurdere reel effekt for borgerne og tilpasning af fremtidige indsatser.

3. Digital understøttelse af pårørendeindsats til borgere i hjemmeplejen

En videreudvikling af den eksisterende platform *Sundhed/Omsorg Kbh* kan være med til at understøtte, og derigennem forbedre, samarbejdet mellem medarbejdere og pårørende. Dette *dels* ved at sikre bedre deling med de pårørende af den information, som kommunen allerede har til rådighed, *dels* ved at skabe mulighederne for en mere systematisk og løbende dialog mellem parterne. Indsatsen vil medføre et øget ressourcetræk hos medarbejderne ift. at planlægge og afholde møder med pårørende, men på sigt vil den bedre understøttelse af informationer og struktur aflaste både medarbejdere og pårørende.

Der er behov for midler til udvikling af nye funktionaliteter særligt målrettet pårørende i *Sundhed/Omsorg Kbh*. Dette skal ske via en pilotafprøvning, der løber i to faser: Først en mindre afprøvning i to hjemmeplejeteams, dernæst udvides afprøvningen til at involvere flere hjemmeplejeenheder. Den udvidede pilotafprøvning foretages mhp. at afklare potentialet for senere at udbrede løsningen til alle hjemmeplejeenhederne. I begge udviklingsfaser lægges vægt på tæt involvering og inddragelse af de målgrupper, dvs. borgere, pårørende, medarbejderteams, som efterfølgende skal bruge platformen. Indsatsen er desuden delt i to. Indledningsvist er fokus på afgrænsning, udvikling og undervisning i tæt samarbejde med de deltagende teams i hjemmeplejen. Derefter vil fokus være på at sikre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdsgange. En forudsætning for et mere digitalt understøttet samarbejde er, at pårørende har mulighed for at sige fra i perioder.

4. Teknologiske startpakker til borgere i hjemmeplejen

Der er et potentiale i at styrke borgernes selvhjulpenhed ved tidlig, systematisk introduktion til hjælpemidler, der kan lette deres hverdag. Siden 2022 har hjemmeplejen udleveret ca. 500 småhjælpemidler årligt til borgere. Det foreslås, at udleveringen af hjælpemidler styrkes yderligere ved at etablere startpakker, der tilbydes, når borger:

- opstartes i hjemmeplejen (får bevilget praktisk støtte eller personlig pleje)
- udskrives fra hospitalet
- afslutter et genoptræningsforløb efter Servicelovens § 86.1

Ved at tilbyde pakkerne ved konkrete hændelser i borgernes liv, giver det mulighed for at de kan klare flere opgaver selv og dermed blive mindre afhængige af kommunal hjælp.

Det er de Tværfaglige Teams med Nærvsitation (TTN), der systematisk vurderer, hvilke hjælpemidler der er relevante for borgerne og oplærer dem i pakkernes indhold. Startpakkerne sammensættes, så hjælpemidlerne kompenserer for forskellige funktionsnedsættelser i fx ryg, hænder og gangfunktion samt understøtter borger i forskellige hverdagsaktiviteter så som rengøring, bad, madlavning og af- og påklædning.

Forslagets målgruppe består af borgere, der årligt modtager et genoptræningsforløb efter serviceloven § 86,1 (1.500 borgere), udskrives fra hospitaler (6.300 borgere over 67 år, hvoraf det vurderes, at 1.900 borgere er i kontakt med kommunen) samt nye borgere i hjemmeplejen (cirka 2.500 borgere). Den samlede målgruppe for startpakkerne er dermed 5.900 borgere, hvoraf 60 procent vurderes at tage imod en pakke svarende til 3.500 borgere.

5. Analyse af årsager til funktionstab hos ældre

Funktionstab kan have mange forskellige årsager, fx akut opstået sygdom. For at SUF fremadrettet bedre kan identificere behov for kommende indsatser for ældre borgere, igangsættes en analyse af årsager til funktionstab hos ældre, herunder fx i hvilken alder funktionstab typisk opstår og hvad der ligger til grund for tabet. Analysens resultater skal bruges til at målrette indsatser i SUF fremadrettet.

Økonomi

SUF har i forbindelse med augustindstillingen til Budget 2026 afleveret 157,7 mio. kr. til kommunekassen, som var afsat til drift af nybyggede plejehjem. Det er inden for rammen af disse midler forvaltningen beder om en omprioritering.

Det bemærkes, at en række af indsatserne strækker sig over flere år end blot i 2026. Udgifter i overslagsårene vil blive håndteret ifm. budgetlægningen for 2027 og frem.

1. Tidlig faldforebyggende indsats

Forvaltningen vurderer et behov for midler til udvikling og tilpasning og kampagner over en 3-årig periode med udgifter på 50 t.kr. i år 2026 og 25 t.kr. i 2027 og i 2028.

Der er behov for midler til kursus- og træningsmaterialer og frikøb af interne medarbejdere til udvikling af kursusindhold og afholdelse af kurser. Der ønskes i alt 1,320 mio. kr. fordelt på 660 t.kr. i hhv. 2026 og 2027.

2. Faldindsats til kendte og skrøbelige borgere over 65 år

De 15 ansættelser løber over en 4-årig periode med samlet årlig lønudgift på 9,5 mio.kr.

Projektleder i fire år med en årlig udgift på 0,75 mio. kr. i 2026-2029.

Derudover etableres et samarbejde med en forskningsenhed, som kan bidrage med efterforskning. Der afsættes 0,2 mio. kr. i 2026, 0,3 mio. kr. i 2027, 0,3 mio. kr. i 2027 og 0,2 mio. kr. i 2029.

3. Digital understøttelse af pårørendeindsats til borgere i hjemmeplejen

Der afsættes 0,3 mio. kr. i 2026, 0,6 mio. kr. i 2027 og 0,87 mio. kr. i 2028 til frikøb af medarbejderressourcer til afprøvning af platformen. Der afsættes 0,1 mio. kr. i 2026, 0,2 mio. kr. i 2027 og 0,2 mio. kr. i 2028 til projektledelse.

Der afsættes 2,0 mio. kr. i 2026 til udvikling af pårørendespecifikke funktionaliteter i den eksisterende platform *Sundhed/Omsorg Kbh.* I relation hertil afsættes 0,1 mio. kr. i 2026, 0,08 mio. kr. i 2027 og 0,075 mio. kr. i 2028 til drift og vedligehold af de nye funktionaliteter.

4. Teknologiske startpakker til borgerne i hjemmeplejen

Til at sikre en succesfuld implementering af startpakkerne afsættes der 1/3 årsværk til projektledelse i 2026 og 0,5 årsværk i 2027. I 2026 afsættes der 50 timers frikøb og i 2027 200 timers frikøb til TTN, der anvendes til oplæringen af medarbejderne.

Hjælpemiddelcenteret står for bestilling og håndtering af hjælpemidlerne. Til det afsættes der 60 timer årligt til en HK'er. Dertil afsættes 50.000 kr. til etablering af lokale lagre i hjemmeplejen.

5. Analyse af årsager til funktionstab hos ældre

Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2026 til konsulentunderstøttelse internt i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Tabel 2. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styringsområde	2025	2026	2027	2028	2029
1. Tidlig faldforebyggende indsats	Service	0	710	685	25	0
2. Faldindsats til kendte og skrøbelige borgere over 65 år	Service	0	10.450	10.550	10.550	10.450
3. Digital understøttelse af pårørendeindsats til borgere i hjemmeplejen (service)	Service	0	500	840	1.090	0
3. Digital understøttelse af pårørendeindsats til borgere i hjemmeplejen (anlæg)	Anlæg	0	2.000	0	0	0
4. Teknologiske startpakker til borgere i hjemmeplejen	Service	0	1.565	3.450	2.925	2.925
5. Analyse af årsager til funktionstab hos ældre	Service	0	500	0	0	0
Udgifter i alt (netto)		0	15.725	15.525	14.590	13.375

Risikovurdering og proces

Det bemærkes, at en række af indsatserne strækker sig over flere år end blot i 2026. Udgifter i overslagsårene vil blive håndteret ifm. budgetlægningen for 2027 og frem, herunder servicetjek af demografimodellen ifm. IC 2027.

Det bemærkes derudover, at involvering af pårørende til borgere, der modtager hjemmepleje, er en ny måde at organisere og anskue opgaveløsningen i og af den kommunale hjemmepleje på. Der kan være risiko for, at afprøvningen af den nye it-løsning forsinkes, da der kan være forhold omkring inddragelse af pårørende, som skal juridisk afdekkes. Dette afdækkes i indeværende år.

I forbindelse med Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetbidrag til budget 2027 følges der op på den økonomiske ubalance sfa. forsinkelsen af moderniseringsplanen på plejeboligområdet, herunder genbesøg af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens strukturelle udfordringer og muligheder, hvormed der inden for udvalgets ramme kan foretages omplaceringer, der langsigtet håndterer ubalancer vedrørende sygepleje og stigende plejetungde hos plejehjemsbeboere mv.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til indsatserne.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift	2025	2026	2027	2028	2029
1. Tidlig faldforebyggende indsats	SOU	Ældre	U	0	710	685	25	0
2. Faldindsats til kendte og skrøbelige borgere over 65 år	SOU	Ældre	U	0	10.450	10.550	10.550	10.450
3. Digital understøttelse af pårørendeindsats til borgere i hjemmeplejen (service)	SOU	Ældre	U	0	500	840	1.090	0
4. Teknologiske startpakker til borgere i hjemmeplejen	SOU	Ældre	U	0	1.565	3.450	2.925	2.925
5. Analyse af årsager til funktionstab hos ældre	SOU	Ældre	U	0	500	0	0	0
Serviceudgifter i alt				0	13.725	15.525	14.590	13.375

Tabel 4. Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK)

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2025	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgifter								
3. Anlægsudgift	SOU	Anlæg	*	-	2.000	-	-	-
Anlægsudgifter i alt				-	2.000	-	-	-

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		
IT-projekt (KIT)		

Forslag til aftaletekst

Parterne er enige om at afsætte midler til fem indsatser som skal understøtte flere sunde leveår hos københavnere – tidlig faldforebyggende indsats, faldindsats til kendte og

skrøbelige borgere over 65 år, digital understøttelse af pårørendeindsats, teknologiske startpakker til borgere i hjemmeplejen og analyse af årsager til funktionstab hos ældre.

Der afsættes:

- 13,7 mio. kr. i 2026 på service.
- 2,0 mio. kr. i 2026 på anlæg.